

Femte roten, tomt 20

Kvarteret Frimuraren

Andra roten 1637–57v

Andra roten 1657h–70

Hörnet mellan Södra Stora Hamnen och
Ö. Lilla Hamnens västra sida

Södra Hamngatan 35

Östra Hamngatan 23

Den förste som kan spåras på den s.k. Gumpertska hörntomten var *skotten Thomas Stewart*. Han vann burskap i Nya Lödöse redan den 2.5.1603 men blev sedan borgare i Karl IX:s Göteborg på Hisingen. I april 1619 återvann han burskap i Nya Lödöse och blev möjligen medlem av dess provisoriska råd samma vår. Han var rådmann i Göteborg från juli 1622 till 1630 eller 1631 och fungerade som president i augusti 1624. Att han avled senhösten 1631 framgår av följande: Vid denna tidpunkt hade en *holländsk skeppare Wijbrant Ammes* efter intagen timmerlast och erlagd exporttull erhållit passersedel och lyft ankare för att återvända till Holland. Innan fartyget hunnit iväg spreds ett rykte att skepparen genom falsk angivelse bara erlagt tull för halva lasten. Skeppet förklarades konfiskerat men lyckades oantastat slippa förbi Älvsborg. (Om detta se Fröding (GÅH:94) och Almquist (I:146, 148), och bl.a. RR den 20.3.1638). Medlemmarna i rådet inte minst dåvarande *presidenten Nils Börgesson* anklagades för att ha medverkat till att skeppet kunnat rymma. Nils Börgesson avsattes och rådsherrarna ådömdes böter. Den 28.5.1639 bestämde rådhusrätten, att rådmannen Thomas Stewarts (Styfwers) änka *hustru Margareta Pedersdotter* skulle befrias från 100 d smt böter, eftersom han icke var tillstädes i rådet, när Wibrandt Ammes skepp dömdes konfiskerat utan då låg svårt sjuk och var kort därefter ”med döden avgången”.

Att Margareta Pedersdotter gifte om sig med *Petter Bursie* visar följande domboksutdrag från den 16.8.1636: H. Anthoni Knipe fodrade av Peter Bursie ”als Ehelichen Vormundt sal Thomas Stuwers Nachgelassener (hinterlassener) Wittiben laut Rechnung der Summa 22 rdr. Beklagter antwortet, dass seine Frawe Ihm berichtet, dass solches schon bezahlt und Cläger Ihr pro resto schuldig bleibt”. Presidenterna och rådet utsåg H. Johan Amian och Timon Rolufsson att likvidera parternas räkningar.

Den 15.8.1637 framvisade Petter Bursie i rätten ett kontrakt, som han slutit med *Jöran Henriksson* om salige Thomas Stewarts hus och begärde, att Jöran Henriksson skulle tillhållas att fullfölja köpet, eftersom det var lagbudet och lagståndet. Det framgår inte om det var just detta hus i hörnet av Stora och Östra Hamnarna, som Thomas Stewart hade ägt. Men det var till denna plats i dåvarande andra roten, som rådmann Jöran Henriksson flyttade 1639 enligt mantalslängderna. Tidigare hade han bott i kvarteret Bokhållaren på södra sidan om nuvarande Drottninggatan. Nog hade hörntomten ett förnämligt läge, passande Thomas Stewart i hans egenskap av en av Göteborgs främsta borgare. Hans arvtagare Petter Bursie blev sedermera rådmann och postmästare i Jönköping. (Enligt uppgifter från Jöran Svensson, Förslöv, var Peter Bursie född 1575 i Skottland och avled 12.7.1645 i Jönköping och efter 1641 omgift med Elin Törna, död våren 1643. Förmyndare för Peter Bursies barn *Thomas, Catharina, Petter* och *Johan Bursie* var Göteborgs första

apotekare Kilian Treutiger, som 1668 stämdes på grund av sin bristande redovisning för arvet efter Petter Bursie den äldre. Thomas Bursie var född cirka 1610 och avled i Jönköping den 14.5.1684. Han var verksam som handelsman, rådman och borgmästare i Jönköping. Hans födelseår 1610 tyder på att Petter Bursie hade varit gift tidigare före äktenskapet med Thomas Styfwerts änka.

Wilhelm Berg skriver i Göteborgs husägare och tomter (I:305) om Thomas Stywert, att han antagligen var far till den *skräddare Hans Stywert*, som förekommer 1689 och förmodligen även till *Olof Stywert*, som var död 1696 och till Jonas Stywert, som 1.1.1692 var biljettskrivare och 1694 blev stadsfiskal. Det är ingenting som tyder på släktskap mellan Thomas Stywert och de nämnda.

”Kilian Apoteker” R2 omtalad 5.20

(Se *Kilian Treutiger*, rote 1. 5.37 1644–57v, 1666–70)

1642: 2 mtl, 1643: 3 mtl)

Rådman Jöran Henriksson

Jörgen Hindriksson R2 5.20

1639: ”Brukar allehanda handel”

1639–40: 5 mtl, 1641–43: 36..6 mtl, 1644–47: 5 mtl varje år, 1648–51 57..6, 5 mtl, 1652–55: 6 mtl år 1654, annars 5 mtl, 1656: 9, 1657v: 4.16 (II), 1657h: 4.16, 1658: 8, 1659–60: 3, 1666–70

Rådman Jöran Henriksson, född c:a 1693, var barnfödd i Skottland och avled i Göteborg 1677 den 13 sept, 84 år gammal. Han benämnes nästan regelbundet rådman eller rådsförvant i källorna men han upptages inte i Göteborgs av Almquist uppgjorda rådslängd. Han hade 1629 kommit till Göteborg från Hälsingborg, där han 29.4.1627 hade gift sig med *Märta eller Mätta Bertilsdotter*, född i Hälsingör i 1606 (annan uppgift dec 1604) som dotter till *köpmannen Bertil Olofsson* och *Elsa Nilsson*, död 1.6.1645 39½ år gammal och begravd den 3 juni med likpredikan av superintendenten Prytz.

I sin artikel i GHT 4.7. 1903 relaterar Hugo Fröding att denne i sin likpredikan inte bara lovprisar Mätta Bertilsdotter utan också äktenskapet i allmänhet: man kunde rent av inte ha ett gott namn och rykte utan i ett gudfruktigt äktenskap.

Med denna hustru hade Jöran Henriksson sju barn, som han avvittrade den 10.8 1646, då han tillerkände var och en av dem 500 rdr i möderne. Genom döttrarna i detta äktenskap blev han svärfar till flera av 1600-talets mest kända göteborgare men har inte identifierats som sådan i de traditionella genealogierna.

1647 gifte han om sig med *Cecilia Heinrichsdotter*, som var änka efter kamreraren över slotten Frederiksborg och Kronborg på Själland herr *Harder Söffringsen Langetwe* (död 1646), som 1637 hade bosatt sig på godset Alfhem i Ale härad i Västergötland. Jöran Henrikssons styvdotter *Anna Hardersdotter Langetwe* gifte sig 1650 med hans forne tjänare *David Matzen* och blev stammor i en mycket känd Göteborgssläkt.

Det förefaller som om Jöran Henriksson hade tillerkänt sina barn i första äktenskapet ett alltför generöst möderne och som om han tidigt drabbades av dåliga affärer. I augusti 1663 krävdes han av *Simon Goulart* i Amsterdam på närmare 2 980 gulden för varor som han på kunglig befallning

under örlogstiden hade levererat till arméns underhåll. Den gången frikändes han dock från att betala mer än 260 rdr.

Den 5.9.1665 anhöll holländaren *Claes Klindwert* om immission i Jöran Henrikssons "courance-waror". Rätten frågade honom då, varför han inte hade sett till att få bättre betalning, då värderingsmän och exekution hade beviljats honom. Domboken tillägger lakoniskt "Här tiger Klindwert". Samma dag inlämnade *handelsmännen Erik Fransson Schröder* och *Wolmar Feindt* en skrift i rätten, där de framhävde, att av de 3 500 rdr, som deras svärfader välaktat Jöran Henriksson hade tillerkänt sina sju barn i möderne, resterade ännu 2 500 rdr, vilka svärfadern hade utlovat att betala med sina redaste och vissaste medel, varför han hade uppdragit all sin fasta och lösa egendom som hypotek till barnen. Den 26 september s.å. inlämnade Jöran Henriksson ett inventarium på all sin fasta och lösa egendom: värdet uppgick icke till mer än 2 656 rdr.

Rätten tillerkände Jöran Henrikssons barn förhandsrätt till hans egendom framför Klindwert, eftersom "enligt Sveriges lag bör barnens arv varken brinna eller sjunka".

Erik Fransson Schröder tövade inte med att så snart som möjligt taga ut sin hustrus arv i form av fast egendom. Den 10.5.1666 lagbjöd han ett stenhus beläget vid Stora Hamnen näst intill hans svärfaders välaktad Jöran Henriksson, vilket han köpt av honom för 1000 rdr. Vid andra lagbjudningen den 28 maj samma år säges stenet ligga på den södra sidan Stora Hamnen mellan Jöran Henrikssons och Johan von Sawelands gårdar. Fastebrev utfärdades i oktober. Det förefaller som om Schröder aldrig bott här utan hyrt ut gården till andra: Denne Erik Fransson Schröder tillhörde utan tvekan stadens förnämsta borgerskap men har i "Kvarteret Frimuraren" av dr Maja Kjellin behandlats som om han och hans son Erik vore en och samma person. Erik Fransson Schröder, som var mest framstående av de två, avled 1679 och var gift med *Sofia Jöransdotter*. Sonen *Erik Eriksson Schröder* övertog tillsammans med sin hustru *Catarina Häger* 5.18 i nordöstra hörnet av kvarteret Frimuraren efter sin svärfader *Lars Jonsson Häger*, som i sin tur köpt gården efter *generalinspektör Nils Arvidsson Hägerflykt*. Denne var svärson till den ursprunglige ägaren *tullförvaltaren Gabriel Jönsson Duberg*.

Det sägs gärna om den Schröderska släkten, att den är en från Tyskland till Göteborg inflyttad släkt, men när Erik Fransson Schröder omkring 1648 tog plats som köpgesäll hos *rådsförvanten Daniel Nilssons änka* hade hans släkt redan genom långvarig bosättning naturaliserats i Lidköping. Han förekommer ett flertal gånger i Göteborgs handlingar som tomtköpare. Efter de stora bränderna 1669 byggde han på den tomt vid Norra Hamnen 5.66, där han hade varit bosatt sedan 1663, med Kungl. Maj:ts byggnadshjälp enligt landshövding Henrik Falkenberg "ett vackert hus med glaserade tegel täckt samt försedd med källare och två våningar högt". Till den andras gatan – tydligen Köpmangatan – byggde han med samma byggnadshjälp "ett rätt litet och slätt hus".

Jöran Henrikssons son

Henrik Jöransson

1663: 2

verkade också som handelsman i mindre skala. När besökarna Johan Biörnsson, Lars Nilsson och Oluf Andersson i febr. 1656 skulle visitera Henrik Jöranssons våtsäck, som han burit med sig genom tullbommen från Hisingen, hade de funnit en hop små brädändar och några halmtottar och annat "lumperi", allt nätt inslaget i papper som om det vore fint gods. Besökarna ansåg sig skymfede. Henrik Jöransson hävdade att ifrågavarande värdelösa gods blott var till för att fylla den eljest tomma våtsäcken med men fick plikta 100 d smt för detta begabberi.

I kämnärsrätten vände sig Henrik Jöransson mot Ingeborg Månsdotter mot ”Ingeborg Månsdotter stadsbud” för skuld I samma rätt krävde Henrik Jöransson Bengt Lincks änka Catharina på 126 d kmt ”för åtskille pertzeler, nembl Tyg, band, knappar, silke och handskar etc, som hennes man är blefwen skyldig, och finnes alle Pertzelerne i hans book, den dag och dato då de tagne ähre, anoterade”.

Den 27.4.1664 omtalas Henrik Jöranssons skuld till engelsmannen Johan Hall på 25 rdr. Arrest på Henrik Jöransson för skuld till Per Torstensson omtalas den 17.8.1771. Jöran Henriksson beklagade sig den 6.6.1672 över att Per Torstensson hade avtvingat hans son Henrik Jöransson obligationen. Han ansåg sig kunna bevisa att sonen icke var skyldig Per Torstensson något.

I en kvittens förvarad bland magistratens handlingar för 1673 (Ba:3) anger *Henrik Jöransson*, att han av sin fader rådsförvanten Jöran Henriksson hade uppburit sitt arv 500 rdr efter sin” sal. käre moder” *Mätta Bertelsdotter*. (Actum Göteborg 22.6.1667)

Den 24.5.1676 infann sig vid rätten *Didrik Strokirk* och *Cornelis Petersson*, som ”solleniter med svärjande å lagboken” betygade, att avlidne *Barthold Bollar (tz)* var Jöran Henrikssons son av ärlig äkta säng. Den 26 maj s.å. visade *Rådman Jacob von Akern* såväl en kopia av Henrik Jöranssons obligation på omkring 126 rdr specie som hans egen underskrivna räkning på 127 rdr, daterad Göteborg den 3.8.1663. Han sade sig ha hört, att Henriks broder avlidne Barthold Bollartz i Amsterdam skulle ha testamenterat sin bror Henrik en post pengar och begärde 1676 arrest på vad Henrik Jöransson kunde behålla efter sin broder såväl i arv som testamente. Vidare hade han hört att Bollartz skulle ha en post pengar inestående hos *Daniel Andersson* här i staden, som han ville ha arrest på (EIIa:1a).

Jöran Henriksson avled före den 11.9.1679. Då hade en av arvingarna *Johan Windruf* instämt en del av de övriga nämligen Henrik Jöransson, Erik Fransson Schröders änka *Sofia Jöransdotter*, rektor *Nicolaus Frolander* och handelsmannen *Nils Andersson* (gift med handelsman *Sven Bengtsson d.y.* änka *Johanna Jöransdotter*), som medarvingar uppräknas den 25 sept också dottersonen Wolmar Feindts son *Albert Feindt* (representerad av Abraham Norman) och dennes styvfader *handelsmannen Richard Geijer*. Johan Windrufs medarvingar begärde, att han skulle ställa caution för sig men detta fann magistraten inga skäl för. Medarvingarna ålades att inför honom göra reda för sterbhusets tillstånd, så att han skulle få veta om han hade arv att hämta eller ej. Nils Andersson och Nils Frolander protesterade den 29.4.1680 skriftligen mot att Sophia Erik Schröders, Christopher Christophersson och Richard Geijer hade begärt värdering av framlidne Jöran Henrikssons hus.

Åren efter Jöran Henrikssons död tycks stenhuset ha uthyrts till Lars Bratt, Brynte Schröder och
1) *Lars Bratt köpman*

1678–79, M1676, ej tomt: se östra sidan Östra hamnen.

2) *Brynte Schröder köpman*

1678–79, M1676: 1 tomt

Tomtöret betalades enligt reglerna av den som begagnade sig av prästernas tjänster, ej av den som hade äganderätten till gården. Därför står Brynte Schröder här fast han aldrig ägt gården.

Brynte Schröder bodde åren 1674–75 i tredje roten. Han var brorson till Erik Fransson Schröder och son till borgaren i Lidköping Göran Fransson Schröder (död 21.12.1675, begravd i samma grav i Lidköping som sedermera sonen Brynte och *Maria Bryntesdotter*). I en handling bland

Göteborgs magistrats papper (EIIa:4), som anges presenterat i rätten den 29.3.1672 ges en ”specifikation på en del unga personer, som ej burskap vunnit haver”. Där omtalas ”Brynte N, tjänt hos Wolmar Feindt”. Under de närmaste åren tycks han ha bott i Lidköping. I Göteborgs magistrats registratur för den 26.8.1673 berättas nämligen om en Anders Bengtsson, som var skyldig Brynte Schröder i Lidköping pengar. I mitten av april 1678 tilläts Brynte Schröder, att trots släktskapen vittna i ett ärekränkingsmål, där farbrodern Erik Schröder var käreande. Brynte Schröder avled den 20.3.1679. Den 18.12.1680 käreade *Torbjörn Nildman* i Karlstad mot Christopher Christophersson angående expenser enligt hovrättens dom den 27.10.1679. Saken hade gällt 100 skeppund stångjärn, som avlidne Brynte Schröder och Nildman hade tvistat om. Christopher hade som ombudsman för Brynte Schröders mor och syskon tagit järnet av vågen ur arresten.

3) 1681 till *Claes Engelke*.

Medagerande i arvstvisterna efter Jöran Henriksson var också den i Bogesund den 13.1.1641 födde *handelsmannen Christopher Christophersson Sundelius* (sonbarnen adlade *Adlersparre*). Han hade den 21.10.1677 gift sig med Erik Fransson Schröders och Sophia Jöransdotters dotter *Johanna Schröder*, som representanter för rådman Jöran Henrikssons sterbhus hade den 7.5.1680 Nils Andersson, Christopher Christophersson, Johan Windruf och Richard Geijer samtliga förklarat sig nöjda med att medarvingen Nils Andersson fick övertaga Jöran Henrikssons stenhus för 1 500 rdr men om han någonsin tillträdde det är ovisst. Han var i varje fall bosatt i Kronhusgatans rote. Han omtalas som levande 27.10.1685, då han fick böta för att ha trotsat ett reseförbud men den 11.4.1689 omtalas hans änka.

Den 18.11.1680 svarade Christopher Christophersson, löjtnant Jöns Carlsson, Paul Jürgensson (sic”), Rector Scholae Nicolai Frolander och handelsmannen Nils Andersson på deras svåger Henrik Jöranssons besvär över mödernet.

Handelsmannen Paul *Jürgensson* ingav i april 1681 en skriftlig förklaring med anledning av rådman Jöran Henrikssons arvingars – vid rätten representerade av Jöran Jöransson och Frantz Schröder – protest mot den arrest, som arvingarna föregav honom ha gjort i Amsterdam på Bartel Bollartz kvarlåtenskap genom vilken arrest de ansåg kvarlåtenskapen vara fördärvad. Paul Jürgensson sade sig ej ha gjort någon arrest – möjligen var den gjord av *Gerhard Pintzier*.

Tomtöreslängder saknas för perioden 1682–95. 1696 ägdes gården av Johanna Schröder, som 1694 hade blivit änka efter Christopher Christophersson. Men där bodde då *Johan Funke* och 1697 *Johan Thiman*.

Dr Maja Kjellin skriver om Johanna Schröder, att hon efter mannens död oförtrutet fortsatte hans affärer, som till största delen bestod av järnexport och att hon på detta område ingalunda hörde till de mera blygsamma.

Fastigheten kallades under första hälften av 1900-talet Gumperts hörne men i början av 1700-talet ”Christopher Christopherssons hörne”. I ett brev från *hustru Cecilia Printz* till *hustru Elisabeth Svendsdotter* den 26.4.1706 (AIIb:4) omtalas sålunda den lilla boden vid sal Christopher Christopherssons hörne: ”Hustru Elisabeth Svendsdotter Debet: Under den tiden hon stådt i den lilla Boden wid sahl Christopherssons hörne har jag en och annan gång krediterat henne bröd, som teckningen på karfwestockarna utwijsar till en summa av 32 daler

Lähnt henne en silfwerbägare den hon pantsatt för 17.8

Dito en gullring den hon likaledes pantsatt för 6

Summa 55.8

Cecilia Printz”

Christopher Christophersson och hans hustru Johanna Schröder tycks också ha ärvt eller köpt det stenhus, som Erik Fransson Schröder 1666 köpte av svärfadern och låg mellan svärfaderns och Jan von Savelants gårdar. Under de första åren tycks gården ha uthyrts till

Daniel Andersson köpman

1678 M1676: 1 tomt.

Denne, som första gången omnämns som anställd i hustru Elsebe Hans Jöranssons tjänst vid underrätten den 15.9.1665 (se 4.32) omtalas i en bouppteckning 1684 (1684:197) äga gård väster om Trulls Torstenssons efterleverskas. Den 12.7.1688 omnämns hans köpekontrakt med Paul Jürgensson om dennes gård, vilken han sedan måste avstå åt Christopher Christophersson på grund av skuld till denne.

Det är denna gård som efter att av Johanna Schröders arvingar såldes tillsammans med hennes hörntomt på auktion den 20.11.1724 till handlanden Johan Busch av denne den 24.12.1724 såldes till handl Lorens Bagge och sades ligga mellan dennes hus i väster och handl Peter Silvanders hus i öster Areal 108 gånger 35½ fot. Fasta 3.2.1725.

Johanna Schröder bodde 1710–20 här tillsammans med sonen *Erik Christophersson*. Tomtytan anges bestå av 2 tomter. Tomtvärdet uppgavs 1715 till 900, husen till 3.120 och lösejendomen till det enorma värdet 12 000.

Kaptenen och stadsingeniören Johan Eberhard Carlberg klagade den 17.10.1719 över att Madame Christopherssons gamla stenhus hade givit sig in på Herr Sandbergs bryggghusvägg, så att ”däremellan fast ringa weterum skall wara”. På hennes tak saknades också åtskilliga pannor, ”varigenom eldgnistor utaf Herr Sandbergs där hårdt wid stående storsten lätteligen skulle kunna infalla och vådeld förorsaka”.

Lorentz Bagge berömde den 23.1.1720 (EIIa:32) magistratens resolution av den 19.10.1719 med därpå följande exekutorial ang. madame Christopherssens ”gambla steen – och träbyggnads nedrivande, som så länge stått mig till största skada och hela staden till en stor fruchtan”. När man den 20 januari påbörjade rivningen och kommit till hälften av arbetet började de av magistraten förordnade männen märka, att träbyggningen inte ”djupare tordes rivas för att det bräcklige och farligare stenhuset ej öfwer dem falla måtte”. Herr Erich Christopherssen försäkrade dem att stenbyggningen kunde stå kvar till vårdagen. De av magistraten förordnade. ingenjör Carlberg och stadsbyggmästare Feigel måste då tillstå, att stenhuset genom rivningen blev än mer rämnat. Bagge fruktade stormväder eller att någon kanon kördes förbi på gatan eller över bryggorna vid någon hög officiants begravning. Han var också rädd för alla sina åt samma håll anlagda skorstenar, spisar eller kakelugnar kunde kastas över ända eller att någon människa på gatan kunde dräpas eller någon gnista av hans eller andras eldstäder kunde inflyga i det allestädes öppna huset.

Efter eldsvådan 1721 stod tomten några år öde. I samband med att Lorens Bagge återuppbyggde sin tomt begärde Erik Christophersson (enl RR 1722, 288 och 312) att hans moder Johanna Schröders tomt borde återfå en halv fot, som hade berövats den (den avr 35½ fot i stället för 36 fot, som det stod i fastebrevet). Erik Christophertsson avstod senare från detta krav.

Tomten såldes av Johanna Schröders arvingar på auktion den 20.11.1724 till

handlanden och kommissarien Johan Busch.

Redan samma år den 22 december sålde han tomten för 1 510 d smt plus 150 d smt i diskretion till

handlanden Johan Persson Granberg,

som lät den 11.1.1725 första resan uppbjuda en hörntomt vid Östra och Stora Hamnen belägen emellan herr Petter Sillanders hus och gård å södra sidan och handelsmannen Lorens Bagges tomt å norra sidan, vilken han köpt av handelsman Johan Busck för 1 510 d smt och en diskretion av 150 d smt den 22.12.1724. Om honom och hans hustru se 7.23 och 7.20. Bou efter honom företogs 1726. I sitt äktenskap med *Margareta Lindman* hade han dottern *Elisabeth*, Gift med *handl Andreas Barthengren*. Margareta Lindman gifte om sig med

handelsmannen el högaren Magnus Ahlgren,

som erhållit burskap den 24.4.1723 och 1730 anges vara ägare till hörngården. Han efterlämnade enl. bou 22.4.1740 hus på Stora Hamngatan och hörnet vid Lejonbryggan, värderat till 2 720 daler. Magnus Ahlgrens änka var ägare 1745–50 men

handelsmannen Petter Granberg

anges vara det 1755–65.

Den 8.7.1758 skrev Anders Barthengren å sin hustru Elisabeth Granbergs och äldsta dottern *jungfru Catharina Maria Barthengrens* vägnar och Petter Granberg å sina egna och sin omyndiga syster *Johannas Granbergs* vägnar angående testamentet av numera avlidna *jungfru Johanna Hansdotter* av den 29.4.1740 och den 20.2.1755 (EIIb:92). Om detta se 7.23.

Det anges i magistratens handlingar (EIIb:122) att åtskilliga av Peter Granbergs borgenärer hade anhållit om inteckning i hans hus och gård. *Carl Limmerhult* hade vid arvskiftet, som hölls efter Peter Granbergs moder *Madame Margareta Lindman* emellan honom och hans omyndiga systrar blivit förordnad att tillse de senares rätt. Han föreslog att *hovsekreterare C. W. Walke* skulle förordnas till förmyndare över dem, vilket Walke gick med på. 1767 köpte han systrarnas $\frac{2}{3}$ i hörnhuset vid Stora Hamngatan: samma år gjorde han cession.

Den 15.6.1770 begärde Petter Granberg av magistraten (EIIb:141) att han skulle få hålla kaffe-hus. Han hade hustru och barn men hade haft svårt att försörja familjen, sedan han hade måst avstå sin egendom till kreditorerna. Han var 1789 kontrollör vid Ostindiska Kompaniet.

Den 22.6.1772 lät

handelsman Rickard Söderström

första gången uppbjuda ett i stadens andra kvarter emellan herr Rådman Peter Coopmans hus å södra sidan och herr Elieser Bagges gård å västra sidan beläget hus och gård, som tillhört handelsman herr Peter Granberg men sålts på auktion den 6.6.1772 för dess borgenärens skull för 11 100 d smt till herr Richard Söderström. 30-penning 370 d smt. Den 20.9.1773 intecknades herr Richard Söderströms hus och gård på hörnet av Stora och Östra Hamnen till säkerhet för hans myndling *jungfru Beata Wenngrens* arv efter avlidne *William Schepherd* 7 000 d smt.

1786 betecknas gården i tomtöreslängden som herr Carl (?) Söderströms kreditorers hus.

På överskulden *André Linderbergs* rekvisition uppgavs handelsmannen och konsuln i Boston herr Richard Söderströms vid Stora Hamngatan här i staden belägna till utmätning uppgivna hus och

gård till försäljning av dess härvarande gode man *herr Jacob Neuman*. Värderad 33 rdr 16 skill specie. Inköptes av *grosshandlare Lars Kåhre* för 3 750 rdr.

1787–89 uppger tomtöreslängden *generalauditören Hallenstedt* som ägare. Inneboende där var 1787 *handelsman Nils Stenhammar*, vilken samma år fick burskap efter att tjänat i handeln i 22 år bl.a. hos handl Jean i Karlstad fem år, sju år hos handelsman Carl Andersson i Göteborg. Hos tolagsbokhållare Jacob Gabriel Brusewitz tjänade han i brädhandel i fem år och anförtröddes dennes änkefru Elisabeths handel lika lång tid.

Handelsman Olof Sandahl var ägare enl tomtöreslängden 1800 (uppbud 27.9.1790). Han blev medlem av HS 5.12.1775 och fick burskap 14.6.1776. Han hade då tjänat tolv år i kramhandel: hos handelsman Jonas Setterberg i sju år. Avlidne handelsman (Bryngel?) Sandahls änka madame Stina Greta Kymells hela handel hade han förestått de senaste två åren. Se också 5.62.

Stadsfältskär Anders Brylin uppbud av 2/4 5.20 den 18.3.1805 och (resten?) av 2/4 1805 den 15.4.1805. Var ägare 1807 enl tomtöreslängden.

Bolaget Ullgren och Holter uppbjöd 5.20 den 15.2. och 2.8.1847.

Uppbud av handl M Holterman den 3.3.1856.

Thomas, rådmann (av Almquist stavat Stewart, stavas även Stuart, Stuardt: se Almquist 1 f: rådmann i Nylöse [69], rådmann i Göteborg 1621–1630 el 1631 [83] president [86] rådsl., [283] fiskvräkning, [320] nationalitet) burskap 14.4.1719.

EIIa:1a: Enligt regeringsbrev 18.5.1639 skulle Adrian Bands och Bengt Svenssons änkor förskonas från de böter, som deras män var pålagda för det konfiskerade och sedermera undkomna skeppet. Gällde 200 d smt böter. Den 23.5.1639 bestämdes, att även rådmannen Thomas Styfwerts änka hustru *Margareta Pedersdotter* skulle befrias från 100 d smt böter, eftersom Thomas Styfwert icke var tillstädes i rådet, när Wijbrandt Ammes skepp dömdes konfiskerat (enl Almquist I:146 den 3.12.1630) utan låg svårt sjuk och kort därefter ”med döden avgången”.

Thomas Stewart var bosatt 5.20, Frim. (= Gumperts hörna). Att hans änka *Margareta Pedersdotter* gifte sig med *Petter Bursie* följer av nedanstående:

Gbg RR 16.8.1636: ”H Anthoni Knipe contra Peter Bursie; Cläger fordert von Beklagten als Ehe-lichen Vormundt (=förmyndare) sal Thomas Stuwerts (hinter-el) nachgelassener Wittiben, laut Rechnung, der Summa 22 RD. Beklagter antwortet, dass seine frawe Ihm berichtet, dass solches bezahlt und Cläger Ihr pro resto schuldig bleibt.” Parterna på båda sidor begärde att goda män skulle goda män skulle förordnas att lösa tvisten.

Apotekaren Kilian Treutiger, var förmyndare för Peter Bursies barn beroende på att han den 19.10.1645 gifte sig med ”Anna Stuart” (begr. Chr 16.4.1657) sannolikt dotter till rådmannen Thomas Stewart. Kilian Treutigers änka hette *Brita Gustafsdotter* och begravdes 7.12.1702, 73 år gammal (se 5.37).